Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 06 oktober 2026

Portefeuille: Economische zaken (incl. Circulaire Economie)
Aanpak Binnenstad

Agendapunt: B1

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met twee raadsinformatiebrieven over twee onderzoeken die onderdeel zijn van het Uitvoeringsprogramma Bezoekerseconomie 2026 over de aanbodzijde van de toerismemarkt

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van het onderzoek signalen van toeristische branches 2024-2025
2. Kennis te nemen van het onderzoek De rol van toerisme in de monoculturalisering van de lokale detailhandel in Europese binnensteden
3. In te stemmen met de raadsinformatiebrief over het onderzoek signalen van toeristische branches 2024-2025
4. In te stemmen met de raadsinformatiebrief over de Europese inzet op toerisme.

Kernboodschap

Het college van B&W neemt kennis van deze aan toerisme gerelateerde O&S en Sweco onderzoeken, die onderdeel vormen van het uitvoeringsprogramma Bezoekerseconomie. Op basis van deze onderzoeken ziet het college bevestigd dat het ondernemerschap en de culturele instellingen in onze stad ondanks het groeiden aantal bezoekers onder druk staan. Met de Aanpak binnenstad en de visie Bezoekerseconomie 2035 richten we ons met een structurele en meerjarige aanpak op maatregelen die hier verandering in moeten brengen. Op dit moment wordt gewerkt aan een vertaling van de ambities van het nieuwe college in concrete plannen en maatregelen voor de komende 4 jaar

Bestuurlijke achtergrond

Deze onderzoeken vormen onderdeel van het programmas Bezoekerseconomie. Samen met de Aanpak binnenstad zijn dit twee langlopende programmas, die werken aan een leefbare stad, minder toeristische druk(te) en de sectorale transformatie naar een duurzame en lokale bezoekerseconomie. Met de uitvoeringsprogrammas van de Aanpak Binnenstad en Bezoekerseconomie geeft het college uitvoering aan de inzichten en beleidsconsequenties die voortkomen uit de onderzoeksresultaten.

Bestuurlijke prioriteit

Verordening op toerisme in Balans

Aanpak Binnenstad en Bezoekerseconomie

Wettelijke grondslag

Gemeentewet, Artikel 160 lid 1 sub b

Verordening Toerisme in Balans Amsterdam

Onderbouwing besluit

Ad 1. Kennisnemen van het O&Sonderzoek signalen van toeristische branches 2024-2025

Eind mei informeerde ik u over het onderzoek dat O&S in opdracht heeft gedaan naar de ontwikkelingen van de toeristische overnachtingen in 2025 en verder: Bezoekersprognose 2026-2028. Uit de analyses van O&S, CBS en NBTC blijkt dat het aantal bezoekers groeit en dit ook de komende jaren naar verwachting blijft doen.[1]

Ondanks dit groeiend aantal bezoekers krijgen we van ondernemers en culturele instellingen het afgelopen jaar signalen dat het aantal bezoekers aan hun instelling of bedrijf en de uitgaven die zij daar doen sterk verschilt. Om van deze signalen een beter beeld van te krijgen heeft het college O&S, in samenwerking met CBS, gevraagd om te onderzoeken hoe deze signalen geobjectiveerd kunnen worden.

De uitkomsten van het onderzoek bevestigen de signalen die we krijgen uit de stad dat bezoekersaantallen op sommige plaatsen afnemen of afvlakken en dat daardoor de omzet minder hard groeit. Reden hiervoor die in het onderzoek worden genoemd zijn dat het toeristisch aanbod is toegenomen en de behoefte van de bezoekers veranderd.

Dit onderzoek heeft een hoog beschrijvend karakter omdat we het belangrijk vonden om eerst te objectiveren welke ontwikkelingen er zijn binnen de toeristischemarkt. Het afgelopen college heeft (o.a. aangejaagd door de Verordening op Toerisme in Balans) de afgelopen periode ongelofelijk veel maatregelen genomen die een impact hebben op het aanbod (hotelstop, halvering riviercruise etc. en mogelijk ook op de bestedingsruimte van bezoekers beïnvloed (zoals bijvoorbeeld de toeristenbelasting). Er is in het onderzoeksopdracht bewust gekozen om nog niet in te gaan op het effect dat deze beleidskeuzes hebben op deze ontwikkelingen. Het is een belangrijke eerste stap om nu een objectief beeld te hebben van de staat van sector. Gezien het voornemen van het komend college om opnieuw maatregelen te nemen die een effect kunnen hebben op de samenstelling en de behoeftes van de bezoekers aan onze stad lijkt het ons verstandig om de vinger aan de pols te houden en indien gewenst vervolgonderzoek te doen.

Ad 2. Kennisnemen van de Onderzoek naar de De rol van toerisme in de monoculturalisering van de lokale detailhandel in Europese binnensteden

De uitdagingen in onze historische binnenstad op het gebied van toeristische monocultuur blijft groot, daarom heeft het college in samenwerking met andere Europese steden onderzoek laten doen door Sweco naar de rol van toerisme in de monoculturalisering van de lokale detailhandel. Want toeristische monocultuur is een gedeelde zorg, niet alleen in Amsterdam.

Dit blijkt ook uit het onderzoek. De resultaten laten zien dat er afname van lokale detailhandel te zien is in de afgelopen vijf tot tien jaar in verschillende Europese steden. Toerisme is in het onderzoek door twintig steden naast hogere huurprijzen en online retail benoemd als factor dat een rol speelt in de monoculturalisering van een divers winkelaanbod. Een belangrijke nuance, toerisme is zelden de oorzaak maar wel vaak de katalysator in de afname van een divers winkelaanbod.

De onderzoeksresultaten zijn gebaseerd op antwoorden van een online vragenlijst (ingevuld door 37 steden in 18 landen) en elf online interviews met geselecteerde steden.

Ad 3. Instemmen met de raadsinformatiebrief over het onderzoek signalen van toeristische branches 2024-2025

Met deze raadsinformatiebrief wordt het onderzoek aangeboden aan de raad.

In de raadsinformatiebrief worden de uitkomsten van het onderzoek signalen van toeristische branches 2024-2025 met de raad gedeeld. Op basis van dit onderzoek ziet het college bevestigd dat het ondernemerschap en de culturele instellingen in onze stad ondanks het groeiden aantal bezoekers onder druk staan. Met de Aanpak binnenstad en de visie Bezoekerseconomie 2035 richten we ons met een structurele en meerjarige aanpak op maatregelen die hier verandering in moeten brengen.

Op dit moment wordt gewerkt aan een vertaling van de ambities van het nieuwe college in concrete plannen en maatregelen voor de komende 4 jaar. We zullen de raad hier na de zomer verder over informeren.

NB Zoals ook bij ad1 opgemerkt gaat het onderzoek en daarmee ook de brief niet in op de beleidsmatige keuzes die eventueel effect hebben op de ontwikkelingen in de sector. We doen dit omdat we er bewust voor hebben gekozen om een onderzoek te laten uitvoeren die een objectief beeld geeft aan ontwikkelingen in de sector. Het is belangrijk om de vinger aan de pols te houden en daarom lijkt een vervolgonderzoek die meer de link legt tussen de staat van de sector en ons beleid een logische vervolgstap. Hierin kunnen dan ook de effecten van de landelijke btw-verhoging en de op handen zijnde verhoging van de toeristenbelasting in worden meegenomen.

Ad 4. In te stemmen met de raadsinformatiebrief over de Europese inzet op toerisme.

In deze raadsinformatiebrief worden de resultaten uit het onderzoek naar de rol van toerisme in de monoculturalisering van de lokale detailhandel in Europese binnensteden aangeboden.

Het onderzoek naar monoculturalisering van lokale detailhandel is onderdeel van de Europese activiteiten waar Amsterdam een trekkersrol in speelt. De brief zal daarom ook een laatste stand van zaken geven over de Europese lobby van de de afgelopen twee jaar.

Duurzaamheid

Het beperken van het aantal toeristen bezoeken aan de stad verlaagt de uitstoot en draagt bij aan de duurzaamheid doelstellingen van de stad.

Participatie

Niet van toepassing

Financiële onderbouwing

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2026-036025	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2026-050558	1. Raadsinformatiebrief onderzoeken aanbodkant.docx (msw12)
AD2026-050559	2. Raadsinformatiebrief Europese inzet op toerisme.docx (msw12)

AD2026-050560	1.1 Onderzoek_naar_ signalen_toeristische_branches_DEF.pdf (pdf)
AD2026-050561	2.1 De rol van toerisme in de monoculturalisering van de lokale detailhandel.pdf (pdf)
AD2026-050562	2.2 Samenvatting rapport Sweco.docx (msw12)
AD2026-051829	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten